

ΘΕΜΑ 1ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 16-19**A. ΚΕΙΜΕΝΟ**

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Σάμου ὀρμώμενοι τὴν βασιλέως κακῶς ἐποιοῦν, καὶ ἐπὶ τὴν Χίον καὶ τὴν Ἐφεσον ἐπέπλεον, καὶ παρεσκευάζοντο πρὸς ναυμαχίαν, καὶ στρατηγούς πρὸς τοῖς ὑπάρχουσι προσείλοντο Μένανδρον, Τυδέα, Κηφισόδοτον. Λύσανδρος δ' ἐκ τῆς Ρόδου παρὰ τὴν Ἰωνίαν ἐκπλεῖ πρὸς τὸν Ἑλλήσποντον πρὸς τε τῶν πλοίων τὸν ἐκπλουν καὶ ἐπὶ τὰς ἀφεστηκυίας αὐτῶν πόλεις. Ἀνήγοντο δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Χίου πελάγιοι· ἡ γὰρ Ἀσία πολεμία αὐτοῖς ἦν. Λύσανδρος δ' ἐξ Ἀβύδου παρέπλει εἰς Λάμψακον σύμμαχον οὕσαν Ἀθηναίων· καὶ οἱ Ἀβυδῆνοι καὶ οἱ ἄλλοι παρήσαν πεζῇ· ἡγεῖτο δὲ Θώραξ Λακεδαιμόνιος. Προσβαλόντες δὲ τῇ πόλει αἰροῦσι κατὰ κράτος, καὶ διήρπασαν οἱ στρατιῶται οὕσαν πλουσίαν καὶ οἴνου καὶ σίτου καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων πλήρη· τὰ δὲ ἐλεύθερα σάματα πάντα ἀφῆκε Λύσανδρος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λύσανδρος δ' ἐκ τῆς Ρόδου... ἐπιτηδείων πλήρη.*

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για την καταγωγή (γέννηση, οικογενειακό περιβάλλον), τη μόρφωση του Ξενοφώντα και τις πολιτικές συνθήκες της εποχής του;

Μονάδες 10

3. α) *ὀρμώμενοι, ἐπέπλεον, ναυμαχίαν, πλοίων, πόλεις*: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

- β) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους του κειμένου ένα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>αἰροῦσι</i>	-ις	
<i>ἡγεῖτο</i>	-μών	
<i>ἐποιοῦν</i>	-τής	
<i>προσβαλόντες</i>	-ή	
<i>διήρπασαν</i>	-ή	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 1^ο: Ξενοφώντος Έλληνικά, 2, 1, 16 – 19**1. ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ**

Ο δε Λύσανδρος απέπλευσε από τη Ρόδο παράλληλα προς τις ακτές της Ιωνίας με κατεύθυνση τον Ελλήσποντο και με σκοπό να εμποδίσει την έξοδο των πλοίων και εναντίον των πόλεων που είχαν αποστατήσει από αυτούς. Και οι Αθηναίοι από τη Χίο ανοίγονταν στο πέλαγος, γιατί η Ασία ήταν εχθρική γι' αυτούς. Και ο Λύσανδρος από την Άβυδο έπλεε παραλιακά προς τη Λάμψακο, που ήταν σύμμαχος των Αθηναίων. Και οι κάτοικοι της Αβύδου και οι άλλοι προχωρούσαν παράλληλα από τη στεριά, αρχηγός τους δε ήταν ο Θώρακας ο Λακεδαιμόνιος. Και, αφού επιτέθηκαν στην πόλη, την κυρίευσαν με έφοδο, και οι στρατιώτες την λεηλάτησαν, καθώς ήταν πλούσια και γεμάτη κρασί και σιτάρι και όλα τα άλλα εφόδια.

2. ΕΡΩΤΗΣΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

Βλ. σχολικό βιβλίο σελ. 29: «Ο Ξενοφών γεννήθηκε ... το 403 π.Χ.».

3. ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

α) όρμώμενοι: ορμητήριο, εξόρμηση, ορμή, ορμητικός, αφορμή

έπέπλεον: επίπλους, διάπλους, περίπλους, πλεύσιμος

ναυμαχίαν: ναυμάχος, ναυμαχικός

πλοίων: πλοηγός, πλοιοκτήτης

πόλεις: πολίτης, πολιτική, άπολις

β)

Ρηματικοί τύποι	Κατάληξη	Ομόρριζα ουσιαστικά
αίροῦσι	-ις	αἵρεσις
ἡγεῖτο	-μῶν	ἡγεμών
ἐποίουν	-τής	ποιητής
προσβαλόντες	-ή	προσβολή
διήρπασαν	ή	διαρπαγή

ΘΕΜΑ 6ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 1-5.

Α. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον, ἐπειδὴ οἱ αἰχμάλωτοι ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμνον ναυμαχιῶν ὑπὸ Κορινθίων ἀφεθέντες, τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγγυημένοι, ἔργῳ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίοις Κέρκυραν προσποιῆσαι. Καὶ ἔπρασσον οὗτοι, ἕκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσωσιν Ἀθηναίων τὴν πόλιν. Καὶ ἀφικομένης Ἀττικῆς τε νεῶς καὶ Κορινθίας πρέσβεις ἀγουσῶν καὶ ἐς λόγους καταστάντων ἐψηφίσαντο Κερκυραῖοι Ἀθηναίους μὲν ξύμμαχοι εἶναι κατὰ τὰ ξυγκείμενα, Πελοποννησίοις δὲ φίλοι ὥσπερ καὶ πρότερον. Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προειστίκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίους τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακας ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἑκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἱκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως τοξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλῆς ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.

Β. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι...ὥσπερ καὶ πρότερον.*

Μονάδες 30

2. Για ποιους λόγους εξορίστηκε ο Θουκυδίδης και πῶς η εξορία του επηρέασε τη συγγραφή του έργου του;

Μονάδες 10

3. α) **ποιητής, ποίησις, πόλημα, παιδαγωγός, λοχαγός:** Να κατατάξετε τις παραπάνω ομόρριζες προς τους ρηματικούς τύπους **προσποιῆσαι** και **ἀγουσῶν** λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ανάλογα με το τι σημαίνει η καθεμία.

ενέργεια ή κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεί	αποτέλεσμα ενέργειας

Μονάδες 5

- β) **ναυμαχία, πρέσβυς, ξύμμαχος, φίλος, ἱκέτης:** Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 6^ο: Θουκυδίδου Ἱστορία, 3, 70, 1 – 5**1. ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ**

Οι Κερκυραίοι, λοιπόν, βρίσκονταν σε εμφύλιο πόλεμο, από τότε που ήλθαν σ' αυτούς οι αιχμάλωτοι [που προέρχονταν] από τις ναυμαχίες για την Επίδαμνο, αφού αφέθηκαν ελεύθεροι από τους Κορινθίους, φαινομενικά μεν επειδή εγγυήθηκαν οι πρόξενοι για οχτακόσια τάλαντα, στην πραγματικότητα, όμως, επειδή είχαν πεισθεί να φέρουν την Κέρκυρα με το μέρος των Κορινθίων. Και αυτοί, πλησιάζοντας καθένα πολίτη χωριστά, ενεργούσαν έτσι, ώστε να προκαλέσουν την αποστασία της πόλης από τους Αθηναίους. Και αφού έφθασε και ένα αττικό και ένα κορινθιακό πλοίο με πρέσβεις, και αφού ήρθαν σε διαπραγματεύσεις, αποφάσισαν με ψηφοφορία οι Κερκυραίοι να είναι μεν σύμμαχοι με τους Αθηναίους σύμφωνα με την ισχύουσα συνθήκη και φίλοι όμως με τους Πελοποννησίους, όπως και προηγουμένως.

2. ΕΡΩΤΗΣΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

Βλ. σχολικό βιβλίο σελ. 18 - 19: «Το 424 π.Χ. ... τις εξελίξεις καλύτερα και πιο άνετα».

3. ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

α)

Ενέργεια ή κατάσταση	Πρόσωπο που ενεργεί	Αποτέλεσμα ενέργειας
ποίησις	ποιητής	ποίημα
-	παιδαγωγός	-
-	λοχαγός	-

β) **ναυμαχία**: ναυμαχέω - ὦ

πρέσβυς: πρεσβεύω

ξύμμαχος: συμμαχέω - ὦ ή ξυμμαχέω - ὦ

φίλος: φιλέω - ὦ

ίκέτης: ίκετεύω

ΘΕΜΑ 22ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 20-24.**A. ΚΕΙΜΕΝΟ**

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας πλέοντες ὠρμίσαντο τῆς Χερρονήσου ἐν Ἐλαιοῦντι ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοι αὐτοῖς ἀγγέλλεται τὰ περὶ Λάμψακον, καὶ εὐθύς ἀνήχθησαν εἰς Σηστόν. Ἐκεῖθεν δ' εὐθύς ἐπισιτισάμενοι ἔπλευσαν εἰς Αἰγὸς ποταμούς ἀντίον τῆς Λαμψάκου· διεῖχε δὲ ὁ Ἑλλήσποντος ταύτην σταδίου ὡς πεντεκαίδεκα. Ἐνταῦθα δὴ ἐδειπνοποιοῦντο.

Λύσανδρος δὲ τῇ ἐπιούσῃ νυκτί, ἐπεὶ ὀρθρος ἦν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς ἀριστοποιησαμένους εἰσβαίνειν, πάντα δὲ παρασκευασάμενος ὡς εἰς ναυμαχίαν καὶ τὰ παραβλήματα παραβάλλων, προεῖπεν ὡς μηδεὶς κινήσοιτο ἐκ τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι ἐπὶ τῷ λιμένι παρετάξαντο ἐν μετώπῳ ὡς εἰς ναυμαχίαν. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀντανήγαγε Λύσανδρος, καὶ τῆς ἡμέρας ὀψέ ἦν, ἀπέπλευσαν πάλιν εἰς τοὺς Αἰγὸς ποταμούς. Λύσανδρος δὲ τὰς ταχίστας τῶν νεῶν ἐκέλευσεν ἔπεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπειδὴν δὲ ἐκβῶσι, κατιδόντας ὃ τι ποιοῦσιν ἀποπλεῖν καὶ αὐτῷ ἐξαγγεῖλαι. Καὶ οὐ πρότερον ἐξεβίβασεν ἐκ τῶν νεῶν πρὶν αὗται ἤκον. Ταῦτα δ' ἐποίει τέτταρας ἡμέρας· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπανήγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ... ἐπανήγοντο.*

Μονάδες 30

2. Σε ποιες κατηγορίες κατατάσσονται τα ἔργα του Ξενοφώντα; Να αναφέρετε τους τίτλους των ἔργων μίας κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. α) *διέχω, μηδεὶς, ἀντανάγω, καθορῶ, ἐξαγέλλω*: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους:

Μονάδες 5

- β) Να συνδέσετε κάθε λέξης της στήλης Α' με τη σημασία της στη στήλη Β' (δύο στοιχεία της Β' στήλης περισσεύουν)

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. <i>παραβλήματα</i>	α) βράδυ, αργά
2. <i>προαγορεύω</i>	β) εξορμῶ ἀπὸ
3. <i>ὀψέ</i>	γ) ἀκολουθῶ
4. <i>πρότερον</i>	δ) προειδοποιῶ
5. <i>ἔπομαι</i>	ε) παραπετάσματα
	στ) πολὺ πρῶι
	ζ) πρωτίτερα

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 22^ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 1, 20 – 24**1. ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ**

Και οι Αθηναίοι, με την ανατολή του ηλίου, παρατάχθηκαν κατά μέτωπο μπροστά στο λιμάνι [έτοιμοι] για ναυμαχία. Επειδή, όμως, ο Λύσανδρος δεν έβγαζε κι αυτός τα πλοία από το λιμάνι, και ήταν πια βράδυ, έπλευσαν πίσω στους Αιγός ποταμούς. Και ο Λύσανδρος διέταξε τα γρηγορότερα από τα καράβια [του] να ακολουθούν τους Αθηναίους και, αφού κατασκοπεύσουν τι κάνουν, όταν αποβιβάσθούν στη στεριά, να πλεύσουν πίσω και να του το ανακοινώσουν. Και δεν έβγαζε τους άνδρες από τα πλοία, πριν αυτά επιστρέψουν. Και ακολούθησε αυτή τη τακτική για τέσσερις μέρες. Και οι Αθηναίοι ανοίγονταν κάθε φορά στο πέλαγος εναντίον του.

2. ΕΡΩΤΗΣΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

Βλ. σχολικό βιβλίο σελ.31, ενότητα με πλαγιότιτλο «Τα έργα του».

3. ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

α) διέχω: διά + ἔχω, **μηδείς:** μηδέ + εἷς, **άντανάγω:** αντί + ανά + ἄγω, **καθορῶ:** κατά + ὀρῶ, **έξαγγέλλω:** ἐκ + ἀγγέλλω

β) 1.ε. – 2.δ. – 3.α. – 4.ζ. – 5.γ.

ΘΕΜΑ 47ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 25-27.**A. ΚΕΙΜΕΝΟ**

Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν ἐκ τῶν τειχῶν τοὺς μὲν Ἀθηναίους ἐν αἰγιαλῷ ὀρμοῦντας καὶ πρὸς οὐδεμιᾷ πόλει, τὸ δ' ἐπιπήδεια ἐκ Σηστοῦ μετιόντας πεντεκαίδεκα σταδίου ἀπὸ τῶν νεῶν, τοὺς δὲ πολεμίους ἐν λιμένι καὶ πρὸς πόλει ἔχοντας πάντα, οὐκ ἐν καλῷ ἔφη αὐτοὺς ὀρμεῖν, ἀλλὰ μεθορμίσαι εἰς Σηστὸν παρήγει πρὸς τε λιμένα καὶ πρὸς πόλιν· οὗ ὄντες ναυμαχήσετε, ἔφη, ὅταν βούλησθε. Οἱ δὲ στρατηγοί, μάλιστα δὲ Τυδεὺς καὶ Μένανδρος, ἀπιέναι αὐτὸν ἐκέλευσαν· αὐτοὶ γὰρ νῦν στρατηγεῖν, οὐκ ἐκεῖνον. Καὶ ὁ μὲν ὤχετο. Λύσανδρος δ', ἐπεὶ ἦν ἡμέρα πέμπτη ἐπιπλέουσι τοῖς Ἀθηναίοις, εἶπε τοῖς παρ' αὐτοῦ ἐπομένοις, ἐπὰν κατίδωσιν αὐτοὺς ἐκβεβηκότας καὶ ἐσκεδασμένους κατὰ τὴν Χερρόνησον (ὅπερ ἐποίουν πολὺ μᾶλλον καθ' ἐκάστην ἡμέραν, τὰ τε σιτία πόρρωθεν ὠνούμενοι καὶ καταφρονοῦντες δὴ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι οὐκ ἀντανήγεν), ἀποπλέοντας τοῦμπαλιν παρ' αὐτὸν ἄραι ἀσπίδα κατὰ μέσον τὸν πλοῦν. Οἱ δὲ ταῦτα ἐποίησαν ὥς ἐκέλευσε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν... Καὶ ὁ μὲν ὤχετο.

Μονάδες 30

2. Να κατατάξετε κατὰ χρονικὴ σειρὰ τα ἀκόλουθα βιογραφικὰ στοιχεῖα τοῦ Ξενοφώντα:

- α) Συμμετείχε ὡς μισθοφόρος στο στράτευμα τοῦ Κύρου κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἀρταξέρξη.
- β) Μεγάλωσε σε εὐπορὴ οικογένεια στον Δῆμο τῆς Ερχίας Ἀττικῆς.
- γ) Ακολούθησε τὸν Σπαρτιάτη βασιλιά Ἀγησίλαο στὴ μάχη τῆς Κορωνείας.
- δ) Υπηρέτησε στο σῶμα τῶν ἱππέων τῆς πατρίδας τοῦ, τῆς Ἀθήνας.
- ε) Οδήγησε τοὺς Ἕλληνες μισθοφόρους (τοὺς Μυρίους) ἀπὸ τὰ βᾶθη τῆς Ἀσίας στὴν πατρίδα τοὺς.

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς Α' στήλης με τὴν ἀντώνυμή της στὴ Β' στήλη. Δύο λέξεις τῆς Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. πολὺ	α) φίλος
2. ἀποπλέω	β) ἀντίπαλος
3. ἀπέρχομαι	γ) νύξ
4. πολέμιος	δ) εἰσπλέω
5. ἡμέρα	ε) ἔρχομαι

	στ) <i>ἐπιβιβάζω</i>
	ζ) <i>ὀλίγον</i>

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την ομόρριζή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν).

A' ΣΤΗΛΗ	ΡΗΜΑΤΑ
1. <i>κατιδών</i>	α) αργυρώνητος
2. <i>ναυμαχήσετε</i>	β) ιδέα
3. <i>ἐκβεβηκότας</i>	γ) εκποίηση
4. <i>ὠνούμενοι</i>	δ) ἐκβαση
5. <i>ἐποίησαν</i>	ε) ναυπηγός
	στ) κατάθεση
	ζ) επιβίβαση

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 47^ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 1, 25 – 27**1. ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ**

Και ο Αλκιβιάδης, όταν είδε από τα τείχη τους μεν Αθηναίους να είναι αγκυροβολημένοι σε ανοιχτή παραλία και όχι κοντά σε κάποια πόλη και να αναζητούν τα εφόδια από τη Σηστό δεκαπέντε στάδια μακριά από τα πλοία, ενώ τους εχθρούς [αγκυροβολημένους] σε λιμάνι και κοντά σε πόλη να έχουν τα πάντα, είπε σε αυτούς ότι δεν έχουν ρίξει άγκυρα σε καλό σημείο και τους παρότρυνε ν' αλλάξουν αγκυροβόλι πηγαίνοντας στη Σηστό, κοντά και σε λιμάνι και σε πόλη. «Εκεί αν είστε, θα ναυμαχήσετε», είπε, «όταν θέλετε». Οι στρατηγοί, όμως, και προπαντός ο Τυδέας και ο Μένανδρος, τον διέταξαν να φύγει. Γιατί [του είπαν] αυτοί τώρα έχουν τη διοίκηση και όχι εκείνος. Και αυτός σηκώθηκε κι έφυγε.

2. ΕΡΩΤΗΣΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

Χρονική κατάταξη των βιογραφικών στοιχείων του Ξενοφώντα: **β), δ), α), ε), γ).**

3. ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

- α)** 1.ζ. – 2.δ. – 3.ε. – 4.α. – 5.γ.
β) 1.β. – 2.ε. – 3.ζ. – 4.α. – 5.γ.

ΘΕΜΑ 51ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 1-5.**A. ΚΕΙΜΕΝΟ**

Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον, ἐπειδὴ οἱ αἰχμάλωτοι ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμον ναυμαχιῶν ὑπὸ Κορινθίων ἀφεθέντες, τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγγυημένοι, ἔργῳ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίοις Κέρκυραν προσποιῆσαι. Καὶ ἔπρασσον οὗτοι, ἕκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσωσιν Ἀθηναίων τὴν πόλιν. Καὶ ἀφικομένης Ἀττικῆς τε νεῶς καὶ Κορινθίας πρέσβεις ἀγουσῶν καὶ ἐς λόγους καταστάντων ἐψηφίσαντο Κερκυραῖοι Ἀθηναίοις μὲν ξύμμαχοι εἶναι κατὰ τὰ ξυγκείμενα, Πελοποννησίοις δὲ φίλοι ὥσπερ καὶ πρότερον. Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προειστήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακας ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἑκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἱκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδώσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλῆς ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας...τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.*

Μονάδες 30

2. Με ποιες μεθόδους ο Θουκυδίδης ερευνᾷ τα γεγονότα του μακρινοῦ παρελθόντος καὶ τῆς σύγχρονης του εποχῆς, στὴν πορεία ἀναζήτησης τῆς ἀλήθειας;

Μονάδες 10

3. α) **στασιαστής, ἐχέγγυο, ἀνέφικτο, υπαγωγή, ἐπὶ κεῖται:** Να σχηματίσετε ἀπὸ μὴ σύντομη φράση στὴ νέα ἐλληνικὴ γλῶσσα με καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις.

Μονάδες 5

- β) **προσποιῆσαι, ἀποστήσωσιν, καταδουλοῦν, τέμνειν, ταξάμενοι :** Να γράψετε ἀπὸ μὴ ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλῶσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 51^ο: Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 70, 1 – 5**1. ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ**

Και αυτοί οι άνδρες (γιατί κάποιος Πειθίας ήταν και εθελοντής πρόξενος των Αθηναίων και αρχηγός του δημοκρατικού κόμματος) τον σέρνουν στο δικαστήριο, με την κατηγορία ότι προσπαθεί να υποδουλώσει την Κέρκυρα στους Αθηναίους. Κι αυτός, αφού αθωώθηκε, έκανε με τη σειρά του αντιμήνυση στους πέντε πιο πλούσιους άνδρες από αυτούς, ισχυριζόμενος ότι κόβουν τους πασσάλους από τα κλήματα και από το ιερό άλσος του Δία και [από αυτό] του Αλκίνοου. Και ως αποζημίωση για κάθε πάσσαλο ορίστηκε ένας στατήρας. Και αφού αυτοί καταδικάστηκαν να πληρώσουν πρόστιμο και κατέφυγαν στους ναούς ως ικέτες λόγω της βαριάς χρηματικής ποινής, για να πληρώσουν το πρόστιμο ύστερα από συμφωνία, ο Πειθίας (διότι συνέβαινε να είναι και βουλευτής) πείθει [τους Κερκυραίους] να εφαρμόσουν το νόμο.

2. ΕΡΩΤΗΣΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

Βλ. σχολικό βιβλίο σελ. 24: «Ο Θουκυδίδης είχε πλήρη επίγνωση ... ακούγοντάς τα από άλλους».

3. ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

α) στασιαστής: Ένοπλοι στασιαστές κατέλαβαν το κτίριο της εθνικής ραδιοφωνίας και έστειλαν απειλητικό μήνυμα στην κυβέρνηση.

εχέγγυο: Η υγιεινή διατροφή, ο επαρκής ύπνος, η αποφυγή των καταχρήσεων και η άσκηση αποτελούν τα εχέγγυα της μακροζωίας.

ανέφικτο: Κανείς δεν πρέπει να βάζει ανέφικτους στόχους στη ζωή του, γιατί η αδυναμία πραγματοποίησής τους θα τον απογοητεύσει.

υπαγωγή: Η υπαγωγή της περίπτωσης του στη γενικότερη κατηγορία των ατόμων με σοβαρά ψυχικά προβλήματα βοήθησε σε μια σωστότερη αντιμετώπιση του ταραγμένου ψυχισμού του.

επίκειται: Οι φήμες πως επίκειται μεγάλος σεισμός στην περιοχή οδήγησαν πολλούς ανθρώπους να διανυκτερεύσουν χθες στο ύπαιθρο.

β) προσποιῆσαι: προσποιήσεις, ποιητικός, αποποίησης, ποιητής

ἀποστήσωσιν: αποστασία, αποστάτης, στάσις, στήνω

καταδουλοῦν: δουλέμπορος, δουλεία, δουλεύω

τέμνειν: τομή, τμήμα, τμητός, διατομή, περιτομή

ταξάμενοι: διαταγή, παράταξις, διατακτική, υποταγή, διάταγμα

GROUP ORPHH

ΘΕΜΑ 85ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 28-29.**A. ΚΕΙΜΕΝΟ**

Λύσανδρος δ' εὐθύς ἐσήμανε τὴν ταχίστην πλεῖν· συμπαρήει δὲ καὶ Θώραξ τὸ πεζὸν ἔχων. Κόνων δὲ ἰδὼν τὸν ἐπίπλουν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς βοηθεῖν κατὰ κράτος. Διεσκεδασμένων δὲ τῶν ἀνθρώπων, αἱ μὲν τῶν νεῶν δίκροτοι ἦσαν, αἱ δὲ μονόκροτοι, αἱ δὲ παντελῶς κεναί· ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι περὶ αὐτὸν ἑπτὰ πλήρεις ἀνήχθησαν ἀθρόαι καὶ ἡ Πάραλος, τὰς δ' ἄλλας πάσας Λύσανδρος ἔλαβε πρὸς τῇ γῇ. Τοὺς δὲ πλείστους ἄνδρας ἐν τῇ γῇ συνέλεξεν· οἱ δὲ καὶ ἔφυγον εἰς τὰ τειχύδρια. Κόνων δὲ ταῖς ἐννέα ναυσὶ φεύγων, ἐπεὶ ἔγνω τῶν Ἀθηναίων τὰ πράγματα διεφθαρμένα, κατασχὼν ἐπὶ τὴν Ἀβαρνίδα τὴν Λαμψάκου ἄκραν ἔλαβεν αὐτόθεν τὰ μεγάλα τῶν Λυσάνδρου νεῶν ἱστία, καὶ αὐτὸς μὲν ὀκτὼ ναυσὶν ἀπέπλευσε παρ' Εὐαγόραν εἰς Κύπρον, ἡ δὲ Πάραλος εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπαγγελοῦσα τὰ γεγονότα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Λύσανδρος δ'εὐθύς...εἰς τὰ τειχύδρια.*

Μονάδες 30

2. Ποιες συνέπειες ἔχει, κατὰ τὸν Ξενοφώντα, ἡ ἀσέβεια πρὸς τοὺς θεοὺς στὴν ἐξέλιξη τῶν ἱστορικῶν γεγονότων;

Μονάδες 10

3. α) Να σχηματίστε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>ἔφυγον</i>	-άς	
<i>ἀνήχθησαν</i>	-ή	
<i>διεφθαρμένων</i>	-ά	
<i>ἔλαβε</i>	-ις	
<i>ἀπαγγελοῦσα</i>	-ία	

Μονάδες 5

β) **συμπλήρωμα, παραλήπτης, γεωμετρία, διαφυγή, ιστός:** Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 85^ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 1, 28 - 29**1. ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ**

Και ο Λύσανδρος έδωσε αμέσως σήμα να πλέουν με τη μέγιστη ταχύτητα, και συμπορευόταν και ο Θώρακας με το πεζικό. Και ο Κόνωνας, όταν είδε την επιθετική κίνηση του στόλου των αντιπάλων, έδωσε σήμα [στους ναύτες] να τρέξουν αμέσως στα πλοία. Επειδή, όμως, ήταν διασκορπισμένοι, άλλα από τα πλοία βρέθηκαν με δυο σειρές κωπηλάτες, άλλα με μία και άλλα εντελώς άδεια. Και η μεν τριήρης του Κόνωνα και άλλες επτά τριγύρω του με πλήρη επάνδρωση ανοίχτηκαν όλες μαζί στο πέλαγος, καθώς και η Πάραλος, τις άλλες, όμως, όλες ο Λύσανδρος τις κυρίευσε στην ακτή. Επίσης, τους περισσότερους άνδρες τους συνέλαβε στην στεριά· κάποιοι κατέφυγαν στα μικρά οχυρά.

2. ΕΡΩΤΗΣΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

Βλ. σχολικό βιβλίο σελ. 32: «Επίσης ... εκείνους τους ίδιους ανθρώπους που είχαν αδικήσει».

3. ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

α)

Ρηματικοί τύποι	Κατάληξη	Ομόρριζα ουσιαστικά
ἔφυγον	-ας	φυγάς
ἀνήχθησαν	-ή	ἀναγωγή
διεφθαρμένων	-ά	διαφθορά
ἔλαβε	-ίς	λήψις
ἀπαγγελοῦσα	-ία	ἀπαγγελία

β) **συμπλήρωμα:** πλήρεις

παραλήπτης: ἔλαβε(ν)

γεωμετρία: γῆ

διαφυγή: ἔφυγον

ιστός: ἰστία

ΘΕΜΑ 99ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 71-72.**A. ΚΕΙΜΕΝΟ**

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ὅν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι ἄλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλέον πολέμιον ἡγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὥς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφὴ γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὥς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἐπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγείς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἡπειρον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Δράσαντες δὲ τοῦτο...μὴ τις ἐπιστροφὴ γένηται.*

2. Μονάδες 30

2. Πώς απαντά ο Θουκυδίδης στο πρόβλημα που αφορά την ηγεμονική δύναμη της Αθήνας;

3. Μονάδες 10

3. α) **νεώριο, νεωτερισμός, σύλληψη, φυγάδευση, ἀφιξη:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

β) **συγκαλῶ, μηδέτερος, ξυμφέρω, ἀνεπιτήδειος, ξυλλαμβάνω:** Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 99^ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 71 - 72**1. ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ**

Αφού, λοιπόν, έκαναν αυτό [το φόνο των δημοκρατικών] και κάλεσαν τους Κερκυραίους σε συνέλευση, είπαν ότι αυτή τους η πράξη και ήταν ό, τι το καλύτερο και ότι δε θα υποδουλώνονταν με κανένα τρόπο πια από τους Αθηναίους, και στο εξής μένοντας ουδέτεροι να μη δέχονται κανέναν από τους δύο παρά με ένα μόνο πλοίο, ενώ πλοία σε μεγαλύτερο αριθμό να τα θεωρούν εχθρικά. Και αφού μίλησαν, ανάγκασαν [τους Κερκυραίους] να επικυρώσουν την πρότασή τους. Στέλνουν, επίσης, και στην Αθήνα αμέσως πρέσβεις, για να δώσουν εξηγήσεις γι' αυτά που είχαν γίνει πως ήταν συμφέροντα [για τους Αθηναίους] και για να πείσουν αυτούς που είχαν καταφύγει εκεί να μην προβαίνουν σε καμία εχθρική ενέργεια, για να μην υπάρξει κάποια αντεκδίκηση.

2. ΕΡΩΤΗΣΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

Βλ. σχολικό βιβλίο σελ. 20: «Αυτή η ηγεμονική δύναμη ... σε πανωλεθρία».

3. ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

α) νεώριο: νηί

νεωτερισμός: νεωτερίζοντας

σύλληψη: συλλαβόντες

φυγάδευση: καταπεφευγότας, καταφεύγει

άφιξη: άφικομένης

β) συγκαλῶ: σύν + καλῶ, **μηδέτερος:** μηδέ + ἕτερος, **ξυμφέρω:** σύν ή ξύν + φέρω, **άνεπιτήδειος:** ανά + έπιτήδειος, **ξυλλαμβάνω:** σύν ή ξύν + λαμβάνω.

ΘΕΜΑ 106ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 30-32.**A. ΚΕΙΜΕΝΟ**

Λύσανδρος δὲ τὰς τε ναῦς καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τᾶλλα πάντα εἰς Λάμψακον ἀπήγαγεν, ἔλαβε δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν ἄλλους τε καὶ Φιλοκλέα καὶ Ἀδεΐμαντον. Ἢ δ' ἡμέρᾳ ταῦτα κατειργάσατο, ἐπεμψε Θεόπομπον τὸν Μιλήσιον ληστήν εἰς Λακεδαίμονα ἀπαγγελοῦντα τὰ γεγονότα, ὃς ἀφικόμενος τριταῖος ἀπήγγειλε. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρος ἀθροίσας τοὺς συμμάχους ἐκέλευσε βουλευέσθαι περὶ τῶν αἰχμαλώτων. Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι ἐγίνοντο πολλαὶ τῶν Ἀθηναίων, ἃ τε ἤδη παρενενομήκεσαν καὶ ἃ ἐψηφισμένοι ἦσαν ποιεῖν, εἰ κρατήσκειαν τῇ ναυμαχίᾳ, τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀποκόπτειν τῶν ζωγρηθέντων πάντων, καὶ ὅτι λαβόντες δύο τριήρεις, Κορινθίαν καὶ Ἀνδρίαν, τοὺς ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πάντας κατακρημνίσκειαν· Φιλοκλῆς δ' ἦν στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὃς τούτους διέφθειρεν. Ἐλέγετο δὲ καὶ ἄλλα πολλά, καὶ ἔδοξεν ἀποκτεῖναι τῶν αἰχμαλώτων ὅσοι ἦσαν Ἀθηναῖοι πλην Ἀδεϊμάντου, ὅτι μόνος ἐπελάβετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ περὶ τῆς ἀποτομῆς τῶν χειρῶν ψηφίσματος· ἡτιάθη μέντοι ὑπὸ τινων προδοῦναι τὰς ναῦς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἢ δ' ἡμέρᾳ ταῦτα... κατακρημνίσκειαν.*

Μονάδες 30

2. Να κατατάξετε κατὰ χρονικὴ σειρὰ τα ἀκόλουθα βιογραφικὰ στοιχεῖα τοῦ Ξενοφώντα:

- α) Εγκαταστάθηκε στον Σκιλλούντα της Ολυμπίας, όπου ασχολήθηκε με το συγγραφικὸ του ἔργο.
- β) Εξορίστηκε ἀπὸ τὴν πατρίδα του, τὴν Αθῆνα.
- γ) Αναγκάστηκε νὰ εγκαταλείψει τὸ κτῆμα του, στὸν Σκιλλούντα, καὶ νὰ μετακομίσει στὴν Κόρινθο.
- δ) Οἱ Ἀθηναῖοι ἐπέτρεψαν στὸν Ξενοφώντα νὰ ἐπαναпатριστεί, μετὰ ἀπὸ τὴν ἄρση τοῦ ψηφίσματος γιὰ ἐξορία.
- ε) Ἔστειλε τοὺς γιους του, Γρύλλο καὶ Διόδωρο, νὰ υπηρετήσουν στὸν ἀθηναϊκὸ στρατό.

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς Α' στήλης με τὴν ομόρριζή της στὴ Β' στήλη. Δύο λέξεις τῆς Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ναῦς	α) εγκατάλειψη
2. κατειργάσατο	β) εκπομπή

3. Έλαβε	γ) ανάληψη
4. Έπεμψε	δ) ανεργία
5. άπήγαγεν	ε) ναός
	στ) αγωγή
	ζ) ναύλος

Μονάδες 5

β) Να σχηματίστε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ένα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>κατειργάσατο</i>	<i>-τήριον</i>	
<i>βουλεύεσθαι</i>	<i>-μα</i>	
<i>παρενενομήκεσαν</i>	<i>-ία</i>	
<i>έπεμψε</i>	<i>-ή</i>	
<i>άφικόμενος</i>	<i>-ις</i>	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 106^ο: Ξενοφώντος Έλληνικά, 2, 1, 30 - 32**1. ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ**

Και την ίδια μέρα που έκανε αυτά, έστειλε τον Θεόπομπο, τον πειρατή από τη Μίλητο, στη Σπάρτη, για να αναγγείλει τα γεγονότα, ο οποίος τα ανακοίνωσε, αφού έφτασε την τρίτη μέρα. Μετά από αυτά ο Λύσανδρος, αφού συγκέντρωσε τους συμμάχους, τους προέτρεψε να συσκεφθούν για τους αιχμαλώτους. Τότε, λοιπόν, διατυπώνονταν πολλές κατηγορίες σε βάρος των Αθηναίων, και για εκείνα τα εγκλήματα πολέμου που είχαν ήδη διαπράξει και για όσα είχαν αποφασίσει με ψηφοφορία να κάνουν, εάν νικούσαν στη ναυμαχία, να ακρωτηριάσουν δηλαδή το δεξί χέρι όλων των αιχμαλώτων, και ότι, όταν συνέλαβαν δύο τριήρεις, μία από την Κόρινθο και μία από την Άνδρο, πέταξαν από αυτές όλους τους άνδρες στη θάλασσα.

2. ΕΡΩΤΗΣΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

Χρονική κατάταξη των βιογραφικών στοιχείων του Ξενοφώντα: β), α), γ), δ), ε).

3. ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

α) 1.ζ. – 2.δ. – 3.γ. – 4.β. – 5.στ.

β)

Ρηματικοί τύποι	Κατάληξη	Ομόρριζα ουσιαστικά
κατειργάσατο	-τήριον	έργαστήριον
βουλεύεσθαι	-μά	βούλευμα
παρανενομήκεσαν	-ία	παρανομία
ἔπεμψε	-ή	πομπή
ἀφικόμενος	-ίς	ἄφιξις

ΘΕΜΑ 132ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 72-73.**A. ΚΕΙΜΕΝΟ**

Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὥς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἐπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγεὶς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλαικὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἡπειρον. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἠκροβολίσαντό τε ὀλίγα καὶ ἐς τοὺς ἀγροὺς περιέπεμπον ἀμφότεροι, τοὺς δούλους παρακαλοῦντές τε καὶ ἐλευθερίαν ὑποσχνούμενοι· καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ξύμμαχον, τοῖς δ' ἑτέροις ἐκ τῆς ἡπείρου ἐπικούροι ὀκτακόσιοι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι... καὶ πρὸς τὴν ἡπειρον.*

Μονάδες 30

2. Ποια είναι, κατὰ τον Θουκυδίδη, τα βασικά κίνητρα για τον πόλεμο;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη-φράση της στήλης **A'** με τη σημασία της στη στήλη **B'** (δύο στοιχεία της **B'** στήλης περισσεύουν):

A	B
1. ἀκροβολίζομαι	α) υπόσχομαι
2. νεωτερίζω	β) εκεί ακριβῶς όπου
3. τὰ μετέωρα τῆς πόλεως	γ) ὅπως, ὅπως
4. οὐπὲρ	δ) αψιμαχῶ
5. ὑποσχνούμαι	ε) εἶμαι νεότερος
	στ) τα ψηλά και οχυρά μέρη της πόλης
	ζ) υποκινῶ σε στάση

Μονάδες 5

- β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την συνώνυμή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A'	B'
1. αὐτοῦ	α) οἰκέτης
2. ἀφικνούμαι	β) κρατῶ
3. ὑστεραία	γ) δπειμι
4. νικῶ	δ) προτεραία

5. δοῦλος	ε) ἔρχομαι
	στ) ἐπιοῦσα
	ζ) ἐνθα

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 132^ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 72 - 73**1. ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ**

Και όταν ήλθαν [οι πρέσβεις], αφού συνέλαβαν οι Αθηναίοι και τους πρέσβεις ως υποκινητές στάσης και όσους έπεισαν, τους συγκέντρωσαν για ασφάλεια στην Αίγινα. Στο μεταξύ, αφού ήρθε ένα κορινθιακό πλοίο και Λακεδαιμόνιοι πρέσβεις, αυτοί από τους Κερκυραίους που ήταν κύριοι της πολιτικής κατάστασης επιτίθενται στους δημοκρατικούς και νίκησαν με μάχη. Και όταν ήρθε η νύχτα, οι μεν δημοκρατικοί κατέφυγαν στην ακρόπολη και στα ψηλά και οχυρά μέρη της πόλης και, αφού συγκεντρώθηκαν εκεί, εγκαταστάθηκαν και κατείχαν επίσης και το Υλλαϊκό λιμάνι. Οι άλλοι δε κατέλαβαν και την αγορά, όπου ακριβώς κατοικούσαν οι περισσότεροι από αυτούς, και το λιμάνι που ήταν κοντά σ' αυτήν και βλέπει προς την [απέναντι] στεριά.

2. ΕΡΩΤΗΣΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

Βλ. σχολικό βιβλίο σελ. 21: «Σε αρκετά σημεία του έργου του ... για τον πόλεμο».

3. ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

α) 1.δ. – 2.ζ. – 3.στ. – 4.β. – 5.α.

β) 1.ζ. – 2.ε. – 3.στ. – 4.β. – 5.α.

ΘΕΜΑ 137ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 2, 1-2 .**A. ΚΕΙΜΕΝΟ**

Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ κατεστήσατο, ἔπλει ἐπὶ τὸ Βυζάντιον καὶ Καλχηδόνα. Οἱ δ' αὐτὸν ὑπεδέχοντο, τοὺς τῶν Ἀθηναίων φρουροὺς ὑποσιπόνδους ἀφέντες· οἱ δὲ προδόντες Ἀλκιβιάδῃ τὸ Βυζάντιον τότε μὲν ἔφυγον εἰς τὸν Πόντον, ὕστερον δ' εἰς Ἀθήνας καὶ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι. Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὅσῳ ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ὄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θᾶπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνος Σθενέλαον ἀρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ...ἔνδειαν ἔσσεσθαι.

Μονάδες 30

2. α) Σε ποια κριτήρια στηρίζεται η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα;
β) Ποια είναι η πιθανότερη χρονολογική κατάταξη των έργων του;

Μονάδες 10

3. α) **αφετηρία, επίδοση, είδηση, σύλλογος, εφαρμόζω:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

- β) Να γράψετε από ένα ομόρριζο ουσιαστικό και επίθετο (απλό ή σύνθετο) της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις.

Λέξεις	Ουσιαστικά	Επίθετα
προδόντες		
συλλεγῶσιν		
κατεστήσατο		
ναῦς		
ὑπεδέχοντο		

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 137^ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 2, 1 - 2**1. ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ**

Και όταν (ο Λύσανδρος) ρύθμισε την κατάσταση στη Λάμψακο, έπλεε εναντίον του Βυζαντίου και της Καλχηδόνας. Και οι κάτοικοί τους τον υποδέχονταν, αφού άφησαν ελεύθερους ύστερα από επίσημη συμφωνία τους φρουρούς των Αθηναίων. Όμως, αυτοί που πρόδωσαν στον Αλκιβιάδη το Βυζάντιο, τότε μεν κατέφυγαν στον Πόντο, ύστερα δε στην Αθήνα και έγιναν Αθηναίοι πολίτες. Και ο Λύσανδρος έστελνε στην Αθήνα και τους φρουρούς των Αθηναίων, και αν έβλεπε κάπου και κάποιον άλλο Αθηναίο, παρέχοντας ασφάλεια σ' εκείνους που έπλεαν μόνο προς τα κει και όχι αλλού, γιατί ήξερε ότι όσο περισσότεροι συγκεντρωνθούν στην πόλη της Αθήνας και στον Πειραιά, τόσο γρηγορότερα θα υπάρξει έλλειψη των αναγκαίων.

2. ΕΡΩΤΗΣΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

Βλ. σχολικό βιβλίο σελ. 30: «Δεν είναι εύκολη ούτε η ειδολογική ... σε τεχνικά θέματα και θεσμούς».

3. ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

α) αφετηρία: άφέντες

επίδοση: προδόντες, διδούς

είδηση: είδώς

σύλλογος: συλλεγῶσιν

εφαρμόζω: αρμοστήν

β)

Λέξεις	Ουσιαστικά	Επίθετα
προδόντες	προδοσία	προδοτικός
συλλεγῶσιν	συλλογή	συλλεκτικός
κατεστήσατο	κατάσταση	καταστατικός
ναῦς	ναυτοσύνη	ναυτιλιακός
ὑπεδέχοντο	υποδοχή	δεκτικός

ΘΕΜΑ 151ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 3-4.**A. ΚΕΙΜΕΝΟ**

Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστυ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῷ ἑτέρῳ παραγγέλλων ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοὺς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίους τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκίᾳ, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίους καὶ Τορωναίους καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἔδοξε τοὺς τε λιμένας ἀποχῶσαι πλην ἑνὸς καὶ τὰ τείχη εὐτρεπίζειν καὶ φυλακὰς ἐφιστάναι καὶ τᾶλλα πάντα ὥς εἰς πολιορκίαν παρασκευάζειν τὴν πόλιν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς...παρασκευάζειν τὴν πόλιν.

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για τη μόρφωση του Ξενοφώντα και ποιες ιστορικές μορφές άσκησαν επίδραση στην προσωπικότητα και στις ιδέες του;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε τις λέξεις της Α' στήλης με τη λέξη της Β' στήλης με την οποία έχουν ετυμολογική συγγένεια. Δύο λέξεις της Α' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. λογική	
2. πλοίο	α) ἐλέγετο
3. διάλεξη	
4. πλούσιος	
5. λόχος	β) πλέουσιν
6. απόπλους	
7. πρόλογος	

Μονάδες 5

- β) ἀφιξη, αστυφιλία, απώλεια, πάθος, παρουσία,: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 151^ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 2, 3 - 4**1. ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ**

Ὡστε, εκείνη τη νύχτα κανείς δεν κοιμήθηκε, επειδή πενθούσαν όχι μόνο αυτούς που είχαν χαθεί, αλλά πολύ περισσότερο ακόμη οι ίδιοι τους εαυτούς τους, γιατί νόμιζαν ότι θα πάθουν τα ίδια που έκαναν και στους Μηλίους, που ήταν άποικοι των Λακεδαιμονίων, όταν τους νίκησαν με πολιορκία, και στους κατοίκους της Ιστιαίας και της Σκιώνης και της Τορώνης και της Αίγινας και σε πολλούς άλλους από τους Έλληνες. Και την επόμενη μέρα κάλεσαν εκκλησία του δήμου, στην οποία αποφασίστηκε να επιχωματώσουν τα λιμάνια εκτός από ένα, και να επισκευάζουν τα τείχη και να τοποθετούν φρουρές και να προετοιμάζουν την πόλη σε όλα τα άλλα σαν για πολιορκία.

2. ΕΡΩΤΗΣΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

Βλ. σχολικό βιβλίο σελ. 29: «Ο πατέρας του Γρύλλος ... γνωρίστηκε με τον Σωκράτη.» και σελ. 30: «Δύο ιστορικές μορφές ... της συμπεριφοράς του».

3. ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

α) 1,3,7 με το α) – 2,6 με το β).

β) άφιξη: άφικομένης

αστυφιλία: ἄστυ

απώλεια: ἀπολωλότης

πάθος: πείσεσθαι

παρουσία: ὄντας